Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. V. Stratulat)
Dosarul nr. 2a - 1467/2025 (nr. 2-25016881-03-2a-05122025)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ
D E C I Z I E

10 martie 2026 **mun. Bălți**

Completul de judecată în componența:
Preşedintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**
Judecătorii **Natalia Costaș, Ivan Parii**
Grefier **Cristina Țurcanu**

examinând în ședință judiciară publică cererile de apel declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, de Procuratura Republicii Moldova, de Ministerul Finanțelor Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gîrbu Andrei către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025,

constată:

Pretențiile reclamantului:

La 7 februarie 2025 Gîrbu Andrei s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantului Gîrbu Andrei a indicat că de către Procuratura raionului Ungheni a fost gestionată o cauză penală cu acuzarea sa de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod Penal al R. Moldova. Acuzarea a constat că în perioada anului 2010, procurând automobilul de model „*****, cu numere de înmatriculare *****, avariat în urma unui accident rutier, și urmărind scopul reparării și ulterior a vânzării automobilului dat, a înlăturat prin tăierea liniilor de sudare fragmentul caroseriei pe care este imprimat numărul de identificare a autovehiculului „***** avariat, cu ulterioara sudare a

fragmentului de identificare a autovehiculului altui automobil donator, iar ulterior autoturismul a fost introdus în circuitul civil.

Susține reclamantul că, prin sentința judecătoriei Ungheni din data de 17 februarie 2022 (dosar nr. 1-145/2019) a fost achitat, pe motivul că această infracțiune nu a fost săvârșită de către el. Astfel, în conformitate cu prevederile art. art. 524, 525 Cod de procedură penală, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanțelor judecătorești, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislației cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor judecătorești. Acțiunea pentru repararea prejudiciului poate fi inițiată în termen de trei ani de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului conform prevederilor art. 6 din Legea nr. 1545-X111 din 25 februarie 1998 privind modul de reperare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Acțiunea pentru repararea prejudiciului poate fi inițiată în instanța judecătorească în a cărei rază teritorială domiciliază persoana căreia i-a fost cauzat prejudiciul sau, după caz, succesorii ei, în ordinea procedurii civile, chemând în judecată statul, care este reprezentat de către Ministerul Justiției.

Conform prevederilor art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

În drept, invocă prevederile art.524, 525 Cod de procedură penală, art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 166, 167 Cod de procedură civilă.

Solicită reclamantul admiterea integral a cererea de chemare în judecată și încasa în mod solidar de la pârâții Ministerul Finanțelor al R. Moldova, Ministerul Justiției al R. Moldova, Procuratura Generală a R. Moldova suma de 50.000 lei (cincizeci mii lei) MD cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată pe care le va suporta în acest proces.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Fetcu Andrian, în interesele reclamantului Gîrbu Andrei împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin

acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

- S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gîrbu Andrei prejudiciul moral în mărime de 15 000 (cincisprezece mii) lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 6000 (șase mii) lei.
- În rest cererea de chemare în judecată s-a respins.

Solicitările apelanților:

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii instanței de fond, la 13 octombrie 2025 prin intermediul poștei electronice, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat cu apel hotărârea judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată de Fetcu Andrian, în interesele reclamantului Gîrbu Andrei să fie respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 7 noiembrie 2025 Procuraturii Generale a Republicii Moldova a contestat cu apel hotărârea judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea formulată de reclamantului Gîrbu Andrei să fie respinsă ca nefondată.

La rândul său, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, depunând în acest sens, la data de 7 noiembrie 2025 prin intermediul poștei electronice, o cerere de apel prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care pretențiile reclamantului Gîrbu Andrei să fie respinse integral.

Argumentele apelanților:

Apelantul Procuraturii Generale a Republicii Moldova în motivarea cererii sare de apel a indicat : prin hotărârea judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, a fost admisă parțial cerere de chemare în judecată înaintată de Gîrbu Andrei împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat din bugetul de stat în beneficiul reclamantului Gîrbu Andrei suma de 15 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6000,00 lei. În rest, pretențiile reclamantului privind repararea prejudiciului moral au fost respinse.

În opinia apelantului hotărârea instanței de fond este nefondată și urmează a fi casată pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Gîrbu Andrei urmează de a fi respinsă integral din următoarele considerente:

Reiterând prevederile art. 3 lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturi și ale instanței de judecată, a menționat că pentru angajarea răspunderii statului pentru cauzarea prejudiciului prin erori judiciare este nevoie să existe fapta ilicită, adică încălcarea admisă de organele de urmărire penală care a dus la aplicarea în mod neproporțional a măsurii preventive, fie la atragerea la răspundere penală .

În acest context, apelantul Procuraturii Generale a Republicii Moldova a remarcat că pe parcursul urmăririi penale cât și la examinarea cauzei în instanța de judecată față de reclamantul Gîrbu Andrei nu a fost aplicată careva măsuri preventive prin care i-a fost libertate libertatea de circulație și ultimul pe parcursul urmăririi penale cât și la examinarea cauzei penale în fond nu a invocat admiterea careva abuzuri de către organul de urmărire penală în raport cu el, iar art. 3 din Lege, prevede în mod expres situația în care este reparat prejudiciu material sau moral cauzat persoanei fizice sau juridice la examinarea cauzei penale, cât și examinarea prezentei acțiuni nu se încadrează în prevederile legale enunțate.

Pe marginea pretenției privind repararea prejudiciului moral, apelantul indicat Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiției nr. 9 din 9 octombrie 2006 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral o exercită partea vătămată care în cererea de chemare în judecată urmează să menționeze circumstanțele în care i-a fost cauzat suferințele morale.

În atare circumstanțe, susține apelantul Procuraturii Generale a Republicii Moldova că reclamantul Gîrbu Andrei în cererea de chemare în judecată urma să indice prin ce s-a manifestat suferințele morale și să demonstreze că suferințele morale au avut loc în realitate.

În opinia apelantului, reclamantul Gîrbu Andrei nu a prezentat probe relevante care ar demonstra prezența unor suferințe morale cauzate, deoarece argumentele invocate în cererea de chemare în judecată în susținerea pretențiilor sale de încasare a prejudiciului moral au un caracter declarativ, fără a fi însoțite de careva probe.

Referitor la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, apelantul a remarcat că de către reclamantul Gîrbu Andrei urma să demonstreze că aceste cheltuieli au fost necesare și rezonabile cu prezentarea unei informații detaliate privitor la cheltuielile invocate, iar omiterea prezentării unei astfel de informații poate avea drept efect respingerea în total sau în parte a revendicărilor înainte.

Reclamantul Gîrbu Andrei nu a prezentat instanței careva informații privind cheltuielile de asistență juridică, fiind prezentat doar o factură fiscală eliberată de avocatul Fetcu Andrian, fără a fi specificat acțiunea propriu zisă pe caz, fapt ce demonstrează că cheltuielile de asistență juridică au un caracter declarativ și nu au fost rezonabile și necesare.

În contextul celor menționate supra, apelantul Procuraturii Generale a Republicii Moldova a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în motivarea cererii sale de apel a indicat : prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, s-a admis parțial acțiunea reclamantului Gîrbu Andrei și s-a dispus încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului suma de suma de 15 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 6000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În opinia apelantului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova hotărârea judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025 este ilegală și neîntemeiată, deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, instanța de fond a interpretat în mod eronat legea și anume mormele de drept material sau normele de drept procesual au fost încălcate sau aplicate în mod eronat. Aplicarea probelor de către instanța de fond a fost una arbitrară.

Cu referire la admiterea parțială a pretenției privind încasarea prejudiciului moral, Ministerul Finanțelor consideră că instanța de fond nu a elucidat pe deplin aspectele importante pentru soluționarea justă a cauzei, deoarece potrivit prevederilor art.50 Cod penal nr.985/2002, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale şi a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

În această ordine de idei, susține apelantul că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale și anume existența faptei ilicite, respectiv nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului. Astfel, în scopul protejării justiţiabilului faţă de asemenea situaţii inechitabile, există mai multe garanţii legale, iar cele mai relevante acte normative care conţin aceste garanţii sunt Codul civil şi Legea nr. 1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești.

Prin urmare, remarcă apelantul că Legea nr.1545/1998, constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere

patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanțele judecătorești.

În acest sens, accentuează apelantul că pentru aplicabilitatea dispozițiilor Legii nr.1545/1998, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale și morale prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești urmează să existe și să fie întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute la art.6 cât şi de art.3 din legea precitată.

Astfel, Ministerul Finanțelor consideră că hotărârea instanței de fond este neîntemeiată în condițiile în care, conform prevederilor sus enunțate, rezultă expres că nu orice acțiune a organelor de drept atrage răspunderea statului. Este important şi necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept.

În acest context, consideră apelantul că nici o condiție din prevederile legale nu se regăsește în justificarea admiterii pretenției reclamantului în ceia ce privește încasarea prejudiciului, de aceea solicitările reclamantului care au fost admise parțial de către instanța de fond, le califică drept neîntemeiate care nu cad sub incidență Legii nr.1545/1998.

Concomitent apelantul a menționat că actele şi acțiunile în cadrul urmăririi penale, au fost efectuate conform prevederilor legale, în vederea cercetării sub toate aspectele, complet şi obiectiv a circumstanțelor cazului, iar potrivit prevederilor art.19 alin.(3) din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, cât şi cele care îl dezvinovăţesc.

Mai mult ca atât consideră apelantul Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova că doar prezența la materialele cauzei penale a Sentinței din 17 februarie 2019 prin care intimatul a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 276 alin. (2) Cod penal nr.985/2002, nu poate fi calificată drept o acțiune de tragere ilegală la răspundere penală. Prin urmare, instanța de fond în mod eronat a reținut că simpla anchetare penală reprezintă o atingere a dreptului la demnitate, deși, potrivit jurisprudenței constante, activitățile procesuale normale ale organelor de urmărire penală nu constituie un abuz. Scoaterea de sub urmărirea penală a reclamantului s-a făcut fără constatarea caracterului ilicit al procedurii, ceea ce exclude răspunderea statului.

În continuare apelantul reiterând jurisprudența CEDO, a menționat că despăgubirile morale nu pot fi acordate decât în măsura în care se demonstrează: - atingerea gravă adusă vieții private; - impactul emoțional dovedit prin expertize şi documente medicale; - suferința morală intensă şi consecințele sociale sau

familiale grave. În lipsa acestor dovezi, consideră că suma dispusă spre încasare, este total disproporționată față de practica instanțelor în cauzele similare, aceasta este mult peste valorile compensatorii acordate în jurisprudență pentru privare de libertate sau condamnării penale ilegale şi nu este susținută de niciun criteriu obiectiv de evaluare (gravitatea faptei, durata procedurii, impactul asupra reputației, integritatea fizică etc.).

Susține apelantul că, reclamantul Gîrbu Andrei nu a fost reținut sau arestat, iar urmărirea penală a fost derulată într-un termen relativ scurt (17 mai 2019-17 februarie 2022), ceea ce diminuează considerabil caracterul traumatic al procedurii.

Totodată apelantul a remarcat că un aspect important în jurisprudență națională ce privește calitatea de bănuit/învinuit, care poate fi luat în considerare la examinarea acestei cauze, este jurisprudența Curții Supreme de Justiție care a încheierea de a sa a menținut poziția instanței ierarhic inferioare care a subliniat că, acțiunile organului de urmărire penală de recunoaștere a reclamantului în calitate de bănuit, nu pot fi calificate drept acțiuni de tragere ilegală la răspunderea penală în sensul enunțat la art. 3 din Legea 1545/1998, deoarece art. 2 alin. (1) din Lege indică în mod expres că acțiuni ilicite sunt acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

Astfel, potrivit pct. 5.3. din Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr. 7 din 04.07.2005 cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale*,* hotărârile privind pornirea urmăririi penale, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit/învinuit sunt niște procedee legate de desfășurarea normală a urmăririi penale şi prin sine nu afectează drepturile sau libertățile constituționale ale persoanei, precum şi nici nu sunt pasibile de atacare.

Concomitent apelantul susține că prin prisma jurisprudenței CEDO, organul de urmărire penală nu a admis ingerințe ilegale a drepturilor lui Gîrbu Andrei la libertate şi la siguranță prevăzut de art. 5 CEDO precum şi art.6 a Convenției, or, organul de urmărire penală în cadrul cauzei penale, a realizat un mecanism investigator efectiv întro societate democratică, şi anume de a investiga și preveni acțiuni criminale comise de către persoane fizice şi juridice.

În concluzie accentuează apelantul că acțiunile procesuale de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit, învinuit, inculpat în cadrul unei proceduri penale

inițiate și derulate legal, sunt acțiuni justificate și necesare, organul de urmărire penală fiind obligat să întreprindă toate măsurile legale întru elucidarea adevărului și asigurarea atragerii la răspundere a infractorului.

În contextul celor menționate mai sus, apelantul a solicitat admiterea apelului, casare hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile reclamantului să fie respinse integral.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova în motivarea cererii de apel depuse a menționat : judecătoria Ungheni prin hotărârea pronunțată la 8 octombrie 2025 a admis parțial cererea de chemare în judecată și a dispus încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gîrbu Andrei prejudiciul moral în mărime de 15 000,00 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6000,00 lei. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

În opinia apelantului hotărârea instanței de fond este neîntemeiată, emisă cu încălcarea legislației în vigoare. Astfel, fără a fi constata și elucidat pe deplin toate circumstanțele de fapt și de drept importante pentru soluționarea cauzei, instanța de fond a deși le-a considerat constatate acestea nu a fost dovedite cu probe veridice. Normele de drept materia și procesual au fost încălcate, aplicate și interpretate în mod eronat, concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei și cu practica juridic. Instanța de judecată nu a răspuns la toate argumentele reflectate de Ministerul Justiției.

În acest context, Ministerul Justiție a remarcat că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul, apare în temeiul art. 6 lit. a) din Legea 1545/1998, ca un drept ce urmează a fi demonstrat prin suportul probatoriu, și nu ca o obligație indisponibile și necesară în răspunderea patrimonială a statului cu sume exorbitante ce prejudiciază bugetul de stat. Acest fapt denotă că instanța de fond nu a intrat pe deplin în esența cauzei, apreciind insuficient, greșit și superficial solicitările cu care a fost investită.

Susține apelantul că din probatoriul cauzei se constată cu certitudine că reclamantul Gîrbu Andrei a avut patru calități procesuale și anume; bănuit, învinuit, inculpat și achitat în săvârșirea infracțiunii imputate. Durata urmăririi penale și examinarea cauzei penale în instanța de judecată a derulat cu respectarea tuturor drepturilor prevăzute de Codul penal și de Codului de procedură penală, în vederea constatării existenței sau inexistenței infracțiunii imputate, identificarea făptuitorilor, constatarea vinovăției precum și stabilirea împrejurărilor importante pentru justa soluționare a cauzei penale, stabilirea adevărului. Astfel, termenul de examinare ca cauzei penale a fost din 17 mai 2019 până la 17 februarie 2022, care corespunde garanțiilor privind examinarea cauzelor în termen rezonabil prevăzut de art. 6 CEDO.

Prin urmare consideră apelantul că, criticile reclamantului/intimat precum și a instanței de fond precum că Gîrbu Andrei a fost pus sub învinuire, fapt ce

constituie în sine tragerea la răspunderea, nu sunt destul de suficiente pentru încasarea unor astfel de sume, nu își au loc de existența și nici nu poate fi temei de admitere a pretențiilor. Or, Gîrbu Andrei a fost achitat, nefiindu-i înrăutățită situația. Prin urmare, nu există nici o ilegalitate, cum se interpretează în mod greșit. Din care considerente hotărârea instanței de fond urmează de a fi casată.

Mai mult ca atât, susține apelantul că în situația din speța dată nu sunt întrunite condițiile art. 3 alin.(1) din Legea 1545, deoarece achitarea inculpatului, ar fi unicul dintre rezultatul dezbaterilor judiciare pe cauza dată, exprimat prin stabilirea nevinovăției persoanei predate justiției și conformarea nevinovăției lui se face prin pronunțarea sentinței de achitare. Astfel, Gîrbu Andrei prin achitarea de către prima instanță a obținut cea mai înaltă calitate a actului judecătoresc- sentința de achitare, care reprezintă o satisfacere efectivă de pe urma neconformării vinovăției.

Remarcă apelantul că de către instanța de fond a fost făcută o interpretare eronată a normelor de drept material, interpretat în mod eronat normele legii speciale, deoarece noțiunea de acțiune ilicită ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, potrivit art. 2 din Legea 154/1998, prevede că aceste urmează să îmbrace două forme și anume: încălcarea principiului general (prezumpția nevinovăției) care potrivit art. 8 alin.(1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atât timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar în cadrul căreia va fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale și va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă și încălcarea intenționată a normelor de drept procesual și material în timpul procedurii penale sau contravenționale. Ceea ce la caz nu a fost realizat și demonstrat de către reclamant. Astfel, instanța de fond a încălcat normele legii speciale, considerând că în speță sunt întâlnite ilegalități, erori admise de Organul de urmărire penală sau a Instanțelor de judecată, însă acest aspect nu a fost demonstrat de către reclamant dar numai invocat.

Prin urmare, consideră apelantul că instanța de fond în mod eronat a admis cerința reclamantului și a dispus recuperarea prejudiciului moral în mărime de 15 000,00 lei, deoarece o achitare în sine nu duce la concluzia că persoana ai fi fost trasă ilegal la răspunderea penală.

Mai mult ca atât, apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova susține că instanța de fond contrar dispozițiilor art. 11 art. (3) din Legea 1545 a apreciat că, prejudiciul moral al reclamantului Gîrbu Andrei nu a fost afectat, deoarece soluția de achitare reprezintă prin sine însăți o reputație morală, din care considerent Statul în prezenta speță nu poate răspunde patrimonial.

Tot în acest context apelantul a menționat că, imixtiunea organului de urmărire penală sau instanței de judecată este prevăzută și reglementată de lege, iar

legea care autorizează imixtiunea este clară, accesibilă și previzibilă. Imixtiunea fiind necesară într-o societate democratică atunci când este fondată pe o necesitate socială imperioasă și mai ales proporțională scopului legitim scontat, adică când imixtiunea este comparabilă cu principiul democratice. Caracterul unei societăți democratice se exprimă prin supremația dreptului într-o societate democratică și necesitatea de a se opune ingerințelor arbitrare în drepturile și libertățile persoanei garantate de lege națională și internațională. Iar, principiul proporționalității între dreptul sau libertățile persoanei garantate de lege necesită efectuarea acțiunilor procesuale corespunzătoare și recunoaște că drepturile omului nu sunt absolute, exercitarea drepturilor unei persoane trebuie să fie apreciate în raport cu interesul public mai larg.

Astfel, consideră apelantul că atât reclamantul Gîrbu Andrei cât și instanța de fond au ignorat prevederile art. 11 din Legea 1545/1998, lit. a)-h) precum și art. 219 alin.(4) Cod de procedură penală, deoarece la evaluarea cuantumului despăgubirilor materialele la încasarea prejudiciului moral, instanța nu a avut probe pertinente, verosimile și utile care să dovedească suferințele fizice ale victimei, gravitatea suferințelor psihice, inclusiv legate de incapacitatea de a se apăra pe sine ori alte persoane. Prejudiciu de agrement, ce reprezintă imposibilitatea desfășurării anumitor activități culturale, sportive sau artistice; sau crearea unui prejudiciu estetic, ceea ce constă în rezultatul de natură nepatrimonială concretizat în alterarea aspectului fizic persoanei, urmarea susceptibilă ce a cauza suferințe și de a avea repercusiuni în plan social; pierderea speranței de viață; pierderea onoarea sau demnității , suferinței psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. Ceea ce la caz nu a fost demonstrat și arătat convingător, respectiv constatările instanței de fond precum că reclamantului Gîrbu Andrei i-a fost cauzat suferințe psihice, prin faptul că a fost tras la răspundere penală pentru săvârșirea unei infracțiuni, prin acțiuni, în care faptele au fost săvârșite de inculpat sunt abuzive, din care considerent hotărârea instanței de fond urmează a fi casată cu respingerea pretențiilor reclamantului sau modificată hotărârii prin micșorarea sumei dispuse spre încasare.

Apelantul mai susține că concluziile instanței de fond sunt în contradicției cu circumstanțele cauzei, deoarece în privința lui Gîrbu Andrei nu a fost dispuse măsuri cu caracter de constrângere, de amplificarea încălcării grave și abuzive a drepturilor și libertăților fundamentale garantate prin constituție și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Consideră apelantul că sumele admise de instanța de judecată și încasate de la bugetul de stat se bazează pe interesul pecuniar al reclamantului și îmbogățirea fără justă a cauzei deoarece probelele prezentate de reclamant în susținerea poziției sale duc la respingerea acțiunii, deoarece toate argumentele invocate de reclamant poartă un caracter declarativ și formal.

Mai mult ca atât susține apelantul că instanța de fond nu a făcut aplicarea corectă a normelor de drept național și procesual, menționând dar faptul că statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul cauzat ca urmare a urmăririi penale pentru comiterea faptei prejudiciabile, fără a fi indicate temeiul de drept care conferă dreptul la repararea prejudiciului moral și fără a face o analiză a criteriilor prevăzute de lege pentru acordarea despăgubirilor și anume a celor încasate, care se califică ca exagerate și astronomice.

Ministerul Justiției reține la natura dreptului personal lezat, suferințele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice și măsura în care compensația bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate, deoarece prin prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viață, sănătatea, demnitatea şi reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie şi personal).

Prin urmare, consideră apelantul că instanța de fond a apreciat în mod greșit faptul că aflarea reclamantului sub incidența procedurilor penale echivalează cu tragerea ilegală la răspundere penală a lui Gîrbu Andrei, deoarece a fost respectate prevederile art. 6 alin. (2) CEDO, că orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită. Prin urmare în situația în care Gîrbu Andrei a fost prezumat nevinovat iar vinovăția nu i-a fost stabilită, acesta nu deține probe concludente prin care ar justifica faptul că urmare a pornirii urmăririi penale și examinării cauzei i-a fost afectată perspectiva unei vieți fericite, legătura de cauzalitate nefiind probată. În acest context, apelantul consideră că soluția instanța de fond în sumă de 15 000,00 lei este exagerată, Gîrbu Andrei, predat pe calea justiției, prin judecarea litigiului, nu i-au fost restricționate și încălcate drepturile și libertățile fundamentale, dânsul a fost găsit nevinovat, fapt confirmat prin sentința de achitare.

Mai susține apelantul că prima instanța nu și-a motivat soluția sa și nu a răspuns la argumentele ministerului Justiției care a menționa că achitarea deja reprezintă o importantă reparație a prejudiciului morală de care a beneficiat reclamantul iar acordarea sumei totale de peste 15 000,00 lei de la bugetul de stat reclamantului nu reprezintă o reparație echitabilă ci un mijloc de îmbogățire, un folos material necuvenit, cu atât mai mult cu cât nu a făcut dovada consecințelor negative survenite ca urmare a derulării procedurilor judiciare, soldate cu achitarea. Consideră că instanța de fond nu a motivat în ce constă această daună morală și nici nu a administrat probe de natură să conducă la dovedirea reală a acestora.

O altă încălcate admisă de instanța de fond, în opinia apelantului, ar fi faptul admiterii cerința reclamantului Gîrbu Andrei referitor la încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 6000,00 lei, or prezenta cauză nu reprezintă o noutate și interes deosebit pentru jurisprudență. Respectiv consideră apelantul că

compensarea acestei cheltuieli de asistență juridică nu a fost dovedită, din care motive solicită respingere acestei solicitări, deoarece scopul urmărit de apelant ar fi îmbogățirea fără justă cauză și dobândirea de către reclamant a unui folos material necuvenit.

Concomitent apelantul a menționat că prin prisma Recomandărilor Curții Supreme de Justiție nr. 23 privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistență juridică, la aprecierea cheltuielilor de asistență juridică urmează de a fi constata faptul dacă acestea au fost necesare, realmente angajate și rezonabile în cuantum. Astfel, în situația în care se pretinde încasarea unor cheltuieli, partea urmează să demonstreze necesitatea, relevanța actualitatea precum și dovada existenței și întinderea lor precum și încasarea acestora, ceea ce la caz nu a fost rezalit și demonstrat.

Prin urmare, consideră apelantul că partea nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată, într-un cuantum integral, mai mare decât realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil al acestora, iar instanța de judecată în virtutea rolului său diriguitor are obligația să reducă cuantumul cheltuielilor solicitate, proporțional părții admise sau respinse din pretenții.

În contextul celor menționate mai sus, apelantul Ministerul Justiției a remarcat că instanța de fond a dat o apreciere incorectă probelor administrate și a normelor de drept material, din care motive hotărârea instanței de fond este pasibilă de a fi casată cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată formulată de Gîrbu Andrei să fie respinsă ca neîntemeiată.

Actele de procedură:

Prin încheierea Curții de Apel Nord din 9 decembrie 2025, cererile de apel declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova au fost acceptate spre examinare cu intentarea procedurii de apel, iar prin încheierea Curții de Apel Nord din 9 ianuarie 2026 din cererea de apel declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova a fost acceptată spre examinare cu intentarea procedurii de apel. S-a stabilit ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. S-a dispus expedierea în adresa intimatului a copiei apelului și înscrisurilor anexate. S-a stabilit termen limită pentru prezentarea de către intimat a referinței cu înscrisuri, formularea demersurilor necesare, prezentarea/ reclamarea probelor în condițiile art. 372 Cod de Procedură Civilă (în atâtea copii câți participanți la proces sunt plus o copie pentru instanță), sub sancțiunea decăderii din acest drept. S-a explicat că, depunerea referinței este obligatorie. În cazul nedepunerii ei în termenul stabilit, partea este decăzută din dreptul de a mai prezenta probe, iar cauza urmează a fi examinată în baza materialelor anexate la dosar. Concomitent s-a explicat părților dreptul de a recurge la mediere și la încheierea unei tranzacții de împăcare și că partea este

obligată să informeze instanța, nu mai târziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentând instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia, la fel și noua adresă dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului.

Argumentele participanților la proces expuse în ședința instanței de apel:

În ședință instanței de apel participanții la proces nu s-au prezentat. Procedura de citare legală fiind executată (f.d. 105, 107, 108 și 119-120).

În conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Ținând cont de faptul că, participanții la proces au fost înștiințați în mod legal despre data, ora și locul examinării cauzei, Colegiul Civil prin prisma prevederilor art. 379 alin. (2) Cod de procedură Civilă, a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la proces.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind materialele cauzei, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de apelanții în cererea sale de apel în coraport cu materialele din dosar, Colegiul Civil consideră că cererile de apel sunt neîntemeiată şi urmează a fi respinsă cu menținerea hotărârii instanței de fond, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Din conținutul actelor cauzei, Colegiul Civil atestă că, judecătoria Ungheni din 8 octombrie 2025 a pronunțat dispozitivul hotărârii (f.d. 67), la data de 13 octombrie 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova o contestă cu apel (f.d. 71), la 7 noiembrie 2025 Procuratura Republicii Moldova o contestă cu apel (f.d. 77), iar la data de 10 noiembrie 2025 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova o contestat cu apel (79).

Prin urmare, Colegiul Civil consideră că toți apelanții s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru declararea apelului.

Conform art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.

Potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Iar, potrivit prevederile art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

Din conținutul normelor sus-citate rezultă cu certitudine că, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere. Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești şi de a da posibilitatea instanțelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.

Din conținutul actelor cauzei Colegiul Civil a stabilit că, la 7 februarie 2025, Gîrbu Andrei s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova prin care a solicitat repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești precum și recuperarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investit prin lege cu examinarea cauzei în fond, judecătoria Ungheni prin hotărârea pronunțată la data de 8 octombrie 2025, a admis parțial acțiunea

reclamantului Gîrbu Andrei și a dispus spre încasare din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Gîrbu Andrei prejudiciu moral în mărime de 15 000,00 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6000,00 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat cu apel hotărârea judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, solicitând admiterea apelului casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiune formulată de Gîrbu Andrei să fie respinsă integral.

La rândul său, Procuratura Generală a Republici Moldova, exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond a contestat cu apel hotărârea judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, solicitând admiterea apelului casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiune formulată de Gîrbu Andrei să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

La fel, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, invocând ilegalitatea și netemeinica hotărârii instanței de fond a contestat cu apel hotărârea judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, solicitând admiterea apelului casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile formulate de Gîrbu Andrei să fie respinse integral.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1)-(3) și (5)-(6) Cod de procedură Civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

În contextual în care toți apelanții Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor Republicii Moldova în cererea sale de apel își manifestă dezacordul cu soluția instanței de fond, pledând pentru casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care pretențiile reclamantului Gîrbu Andrei cu privire la repararea prejudiciului moral și recuperarea cheltuielilor de judecată să fie respinse integral, Colegiul Civil va analiza legalitatea și temeinicia hotărîrii instanței de fond prin prisma tuturor argumentelor invocate de toți apelanții în cererile sale de apel.

Astfel, Colegiul Civil al Curții de Apel Nord, analizând conținutul hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate de toți apelanții în cererile sale de apel în raport cu normele de drept și materialele cauzei, constată că soluția instanței de fond, este una întemeiată și legală. Or, instanța de prim nivel, examinând cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de Procedură Civilă, a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, din care considerente instanța de apel o va menține.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Din conținutul actelor cauzei, Colegiul Civil a stabilit că, Gîrbu Andrei a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod penale, de către organul de urmărire penală pe faptul că, în perioada anului 2010 a procurat un automobil de modelul „*****” anul fabricării 1991, cu număr de înmatriculare *****, avariat în urma accidentului rutier, a înlăturat prin tăinuirea liniilor de sudare fragmentul caroseriei pe care este implicat numărul de identificare a automobilului „***** avariat, cu ulterioara sudare a fragmentului de identificare a autovehiculului altui automobil donator, iar ulterior autoturismul a fost introdus în circuitul civil.

În acest sens, prin sentința judecătoriei Ungheni din 17 februarie 2022 s-a achitat Gîrbu Andrei învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 267 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat (f.d. 12-15).

Drept urmare a circumstanțelor sus menționate, invocând cauzarea prejudiciului prin acțiunile organelor de drept, Gîrbu Andrei a promovat în instanță o acțiune cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată, în esență solicitând încasarea de la Ministerul Finanțelor a Republicii Moldova, Ministerului Justiției a Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova prejudiciu moral în sumă de 50 000,00 lei precum și recuperarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, pornind de la criticile apelanților Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și a Ministerul Finanțelor Republicii Moldova aduse în cererile sale de apel, Colegiul reține următoarele.

În conformitate cu art. 20 alin. (1) și (2) din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Conform art. 53 alin. (2) din Constituția, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanțele judecătorești.

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. g) și (2) Codul Civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial. Metodele de apărare prevăzute la alin. (1) pot fi invocate dacă sînt întrunite condiţiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Conform art. 19 Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel.

Conform art. 23 alin.(3) Cod de procedură penală, persoana achitată sau în privinţa căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum şi să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.

Potrivit dispozițiilor art. 66 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazul în care învinuirea nu a fost confirmată, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la reabilitare.

Conform prevederilor art. 390 alin. (3) Cod de procedură penală, sentinţa de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului.

Potrivit dispoziției art.524 Cod de procedură penală, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanţelor judecătoreşti, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti.

Iar, conform art. 525 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, acţiunea pentru repararea prejudiciului poate fi iniţiată în termen de trei ani de la data apariţiei dreptului la repararea prejudiciului conform prevederilor art.6 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti. Acţiunea pentru repararea prejudiciului poate fi iniţiată în instanţa judecătorească în a cărei rază teritorială domiciliază persoana căreia i-a fost cauzat prejudiciul sau, după caz, succesorii ei, în ordinea procedurii civile, chemînd în judecată statul, care este reprezentat de către Ministerul Justiţiei.

Colegiul civil notează că, în acord cu prevederile art. 1 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru

prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi administrative de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

Colegiul civil relevă că, în acord cu dispozițiile statuate la art.2 alin.(1) din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998, acţiuni ilicite reprezintă acţiuni sau inacţiuni ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Astfel, prin prisma normei invocate, instanța de apel reține în acest sens că, acțiunile sau inacțiunile organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, nu neapărat urmează să fie ilegale, putând fi exclusă vinovăția acestora, dar al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată.

În același timp, instanța de apel notează faptul că, conform art. 3 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, *tragerii ilegale la răspundere penală*; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum şi în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanțele judecătorești.

În conformitate cu art. 6 alin. (1) din Legea sus citată, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare.

Conform art. 10 din legea prenotată, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.

Iar potrivit dispozițiile art. 11 din aceeași Lege, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvârşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Instanţa de judecată va determina mărimea compensației şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

Totodată, din perspectiva apariției prejudiciului cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată, se atestă temeiuri generale, care sunt prevăzute la art. 2007 Cod civil.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 2007 alin. (1) lit. a) Cod civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, în următoarele cazuri: condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea.

Conform art. 2036 alin. (1) şi (3) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.

Iar în conformitate cu dispozițiile art. 2037 alin. (1) și (2) Cod Civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a

răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

Raportând conținutul normelor sus evidențiate prin prisma situație din speța dată, Colegiul Civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Nord, conchide că soluția instanței de fond prin care s-a dispus încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gîrbu Andrei suma de 15 000,00 lei cu titlul de prejudiciu moral este una legală și întemeiată or, atât în ședința instanței de fond cât și în instanța de apel s-a constatat cu certitudine că, Gîrbu Andrei a fost pus sub învinuire de către organului de urmărire penală, fiindu-i încrimina săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 267 alin. (1) Cod penal, iar ulterior prin sentința judecătoriei Ungheni din 17 februarie 2022, Gîrbu Andrei a fost achitat pe motivul că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Prin urmare, Colegiul Civil conchide că o dată ce Gîrbu Andrei învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 267 alin. (1) Cod penale, prin sentința judecătoarei Ungheni din 17 februarie 2022 a fost achitat pe motivul că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, prin urmare Gîrbu Andrei fiind în drept de a pretinde repararea prejudiciului cauzat în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală, procuraturii, în speță fiind incontestabil întrunite condițiile legale.

În acest context, Colegiul Civil dă o apreciere critică argumentele expuse de apelanții Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova în cererile sale de apel precum că Gîrbu Andrei nu poate pretinde la încasarea despăgubiri, deoarece pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciu cauzat prin erori judiciare este nevoit să existe fapta ilicită, adică să existe o încălcarea admisă de către organul de urmărire care a dus la aplicarea în mod neproporțional a măsurii preventive, fie la atragerea la răspundere penală. Astfel, o dată ce pe parcursul urmăririi penale cât și la examinare cauzei în instanța de judecată față de Gîrbu Andrei nu a fost aplicat careva măsuri preventive și la examinarea cauzei penale Gîrbu Andrei nu a invocat careva abuzuri din partea organelor de drept, prin urmare acesta nu se încadrează în prevederile art. 3 din Legea 1545.

Or, contrar acestor invocări, Colegiul Civil a constatat că de către autorități în privința lui Gîrbu Andrei au fost întreprinse acțiuni ilicite prevăzute de art. 3 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, iar dreptul la repararea prejudiciului cauzat de acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală rezultă din art. 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, care expres prevede că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive şi irevocabile a sentinței de achitare.

La caz, Colegiul Civil constată că instanța de fond în mod justificat a reținut că Gîrbu Andrei întrunește condițiile pentru a solicita încasarea prejudiciului în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, fapt ce denotă netemeinicia alegațiilor apelantului Ministerul Finanțelor a Republicii Moldova, Ministerului Justiției a Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova expuse în cererea de apel.

De asemenea, Colegiul Civil va respinge argumentul Ministerului Justiției potrivit căruia simpla achitare ar constitui o satisfacție suficientă pentru persoana vizată, deoarece o asemenea interpretare contravine scopului Legii nr. 1545/1998, care consacră dreptul la repararea integrală a prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite ale autorităților, indiferent de existența sau inexistența unor măsuri preventive ori a unor abuzuri invocate pe parcursul procesului penal.

Mai mult ca atât, instanța de apel consideră neîntemeiat argumentul apelantului Ministerului Justiției potrivit căruia instanța de fond ar fi interpretat eronat normele legii speciale, în contextul interpretării noțiunea de „acțiuni ilicite" ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care potrivit art. 2 din Legea nr. 1545/1998, îmbracă două forme de forma de încălcarea principalului generale precum prezumția nevinovății și constatarea printr-o hotărâre definitivă încălcarea intenționată a normelor de drept în timpul procesului penal, or astfel cum este definită la art. 2 din Legea nr. 1545/1998, acestea nu sunt condiționate de întrunirea cumulativă a unor forme restrictive, așa cum susține apelantul.

Sub acest aspect, instanța de apel va menționa că prezumția de nevinovăție, consacrată de art. 8 alin. (1) Cod de procedură penală, presupune că persoana acuzată este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției printr-o hotărâre judecătorească definitivă de condamnare. În speță, acest principiu a fost afectat prin însăși punerea sub învinuire și trimiterea în judecată a unei persoane care ulterior a fost achitată pentru motivul că fapta nu a fost săvârșită de inculpat. Totodată, dreptul la repararea prejudiciului, reglementat de Legea nr. 1545/1998, nu este condiționat de dovedirea unei încălcări intenționate a normelor de drept de către organele statului, ci derivă din caracterul nelegal al atragerii la răspundere penală, constatat prin hotărârea definitivă de achitare.

Prin urmare, susținerea apelantului Ministerului Justiției în sensul că reclamantul-intimat Gîrbu Andrei nu ar fi demonstrat existența unor acțiuni ilicite nu poate fi reținută. Dimpotrivă, instanța de fond în mod corect a constatat existența circumstanțelor care atrag răspunderea statului, iar simpla invocare a lipsei unor abuzuri procedurale explicite și respectarea termenului de judecată nu este de natură să înlăture dreptul la despăgubire.

De asemenea, Colegiul Civil apreciază critic argumentul invocat de apelantul Ministerul Justiției, potrivit căruia simpla achitare nu ar conduce, prin ea însăși, la concluzia că persoana a fost trasă ilegal la răspundere penală. Or, o asemenea

susținere nu poate fi reținută, deoarece în condițiile în care persoana este achitată definitiv pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, rezultă în mod implicit caracterul neîntemeiat al atragerii acesteia la răspundere penală. Prin urmare, temeiul pentru repararea prejudiciului nu derivă din constatarea unor abuzuri procedurale explicite, ci din însăși soluția de achitare, care confirmă inexistența vinovăției. În acest sens, dreptul la despăgubire este expres consacrat de Legea nr. 1545/1998 și nu poate fi condiționat de existența unor încălcări suplimentare, distincte de soluția de achitare.

Cât privește argumentul expus de apelantul Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, potrivit căruia actele și acțiunile efectuate în cadrul urmăririi penale ar fi fost realizate în strictă conformitate cu prevederile legale, în vederea cercetării complete și obiective a cauzei, Colegiul Civil reține că o asemenea susținere nu este de natură să înlăture răspunderea statului, deoarece într-adevăr, potrivit art. 19 alin. (3) din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală are obligația de a examina cauza sub toate aspectele, inclusiv de a identifica atât circumstanțele incriminatorii, cât și pe cele exoneratoare. Cu toate acestea, simpla invocare a respectării acestei obligații nu este suficientă pentru a exclude caracterul ilicit al atragerii la răspundere penală, în situația în care procedura penală se finalizează cu o hotărâre definitivă de achitare pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat. Or, finalitatea procesului penal constituie un criteriu esențial în aprecierea legalității acțiunilor organelor statului în contextul Legii nr. 1545/1998. Astfel, achitarea persoanei în asemenea circumstanțe relevă că implicarea acesteia în procesul penal a fost neîntemeiată, indiferent de diligența formală invocată de organul de urmărire penală.

Concomitent, Colegiul civil consideră imperios să sublinieze faptul că, potrivit art. art. 1, 7, 8, 252, 254 Codul de procedură penală, pornirea urmăririi penale și incriminarea persoanelor în comiterea unor fapte prevăzute de Codul penal urmează a fi bazată pe un echilibru just, real și efectiv între bănuială rezonabilă, bazată pe fapte și probe verosimile privind comiterea infracțiunii și îndoială rezonabilă, prin care organul de urmărire penală este ținut de lege să privească cumulul de probele administrate, ambele bănuieli fiind raportate la obligația organului de urmărire penală și a procurorilor să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanțelor cauzei și pentru stabilirea adevărului.

Prin urmare, Colegiul Civil constată că argumentele apelantului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova nu pot fi reținute, întrucât acestea se limitează la invocarea formală a respectării normelor procesual-penale, fără a ține cont de rezultatul final al procedurii penale și de consecințele juridice care decurg din acesta.

Cât privește alegațiile apelanților precum că reclamantul Gîrbu Andrei în cererea de chemare în judecată nu a prin ce s-a manifestat suferințele morale și nici nu a demonstrat că aceste suferințe au avut loc în realitate, iar argumentele invocate întru motivarea pretențiilor de încasare a prejudiciului moral au un caracter declarativ fără a fi însoțit de careva probe, Colegiul Civil în materia prejudiciului moral, nu se poate pretinde o probă directă și exhaustivă a suferințelor psihice, acestea având, prin natura lor, un caracter subiectiv și dificil de cuantificat. Existența unui asemenea prejudiciu poate fi dedusă din circumstanțele obiective ale cauzei, fără a fi necesară administrarea unor probe materiale specifice fiecărei trăiri psihice.

În speță, Colegiul Civil remarcă că simpla atragere la răspundere penală, cu consecințele inerente asupra vieții personale și stării psihologice a persoanei, urmată de achitarea definitivă pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, este de natură să genereze, în mod rezonabil și previzibil, suferințe morale.

Prin urmare, Colegiul Civil constată că instanța de fond a apreciat corect existența prejudiciului moral, în baza circumstanțelor cauzei și a efectelor pe care procedura penală le-a produs asupra reclamantului, iar lipsa unor probe directe nu este de natură să înlăture dreptul la despăgubire.

Concomitent, Colegiul Civil conchide că suma de 15 000,00 lei, acordată de instanța de fond cu titlu de prejudiciu moral, este una echitabilă și justificată, fiind proporțională cu suferințele suportate de reclamantul Gîrbu Andrei. Or, la stabilirea cuantumului despăgubirilor, instanța de fond a ținut cont de circumstanțele concrete ale cauzei, de natura și durata procedurii penale, de impactul acesteia asupra vieții personale și sociale a reclamantului, precum și de consecințele psihologice generate de atragerea neîntemeiată la răspundere penală.

Prin urmare, Colegiul Civil apreciază că suma acordată nu este excesivă, ci corespunde criteriilor de echitate și rezonabilitate consacrate de practica judiciară și de dispozițiile legale incidente.

În acest context, argumentul apelantului Ministerului Justiției, potrivit căruia suma de 15 000,00 lei nu ar reprezenta o reparație echitabilă, ci un mijloc de îmbogățire nejustificată, pe motiv că nu ar fi fost dovedite consecințele negative generate de procedurile judiciare finalizate cu achitarea, este apreciat de instanța de apel ca fiind neîntemeiat.

Or, astfel cum s-a reținut anterior, existența prejudiciului moral nu este condiționată de administrarea unor probe directe ale suferințelor psihice, acestea putând fi deduse din circumstanțele obiective ale cauzei. În speță, atragerea neîntemeiată la răspundere penală, urmată de achitarea definitivă a reclamantului, este de natură să genereze, în mod rezonabil, consecințe negative asupra stării psihologice, reputației și vieții sociale a acestuia.

Distinct de cele remarcat, Colegiul civil scoate în relief faptul că, în mod normal, tragerea la răspundere penală, prin natura ei excepțională, reprezintă o situație care nu este una cotidiană pentru oamenii care respectă legea și nu poate să nu implice starea de stres a persoanelor urmărite penal. Din acest punct de vedere, în viziunea instanței de apel, tragerea la răspundere penală a persoanelor care resping categoric învinuirile aduse și care se consideră a fi nevinovate, adusă în fața instanței de judecată, creează, indubitabil, o situație sporită de stres.

Prin urmare, suma acordată de instanța de fond nu poate fi calificată drept o formă de îmbogățire nejustificată, ci reprezintă o compensație echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, stabilită în conformitate cu criteriile de proporționalitate și rezonabilitate.

În contextul celor expuse, Colegiul Civil conchide că soluția instanței de fond, privind admiterea acțiunii înaintate de Gîrbu Andrei și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 15 000,00 lei cu titlu de prejudiciu moral, este legală și întemeiată.

Cât privește dezacordul apelanților Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu soluția instanței de fond referitor la încasarea sumei de 6000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, Colegiul Civil consideră că și în această latură soluția instanței de fond este una legală și întemeiată, or, potrivit art. 96 alin.(1) și alin. (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La caz, Colegiul Civil atestă că, reclamantul Gîrbu Andrei în ședința instanței de fond a fost reprezentat de avocatul Fetcu Andrian în baza mandatului seria Ma nr. ***** din 7 februarie 2025 (f.d.6). Potrivit bonului de plată seria ***** din 7 februarie 2025, Gîrbu Andrei a achitat pentru serviciile juridice C.A. „Fetcu Adrian” suma de 6000,00 lei (f.d. 62).

Astfel, în condiţia în care Gîrbu Andrei a beneficiat de câștig de cauză, prin urmare încasarea sumei de 6000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, este una justificată și legală, întrucât acestea reprezintă cheltuieli reale, dovedite prin înscrisuri, necesare desfășurării procesului și rezonabile sub aspectul cuantumului.

Astfel, analizând întregul material probator administrat în cauză, prin prisma criticilor invocate de către apelanți, Colegiul civil consideră soluția instanței de fond ca fiind întemeiată și legală. Or, apelanții Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor Republicii Moldova utilizând calea de atac, nu au prezentat în instanța de apel

argumente și probe care ar fi de natură să infirme sau să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

Prin urmare, Colegiul Civil prima instanță a examinat pricina respectivă în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialității şi egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile şi mijloacele susținerii ei de sine stătător şi independent de instanță, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecății şi de a-şi expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea şi obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

În contextul celor menționate supra, Colegiul Civil conchide de a respinge cererile de apel declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu menținerea hotărârii Judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025.

Conducându-se de prevederile art.385 lit. a) Codul de procedură civilă, completul de judecată al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord, -

decide:

Respinge cererile de apel declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, de Procuratura Republicii Moldova, de Ministerul Finanțelor Republicii Moldova.

Menține hotărârea Judecătoriei Ungheni din 8 octombrie 2025, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gîrbu Andrei către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauza prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele ședinței, judecător Elena Grumeza

Judecătorii Natalia Costaș Ivan Parii